

Z A K O N

O TRŽIŠNOM NADZORU

I. UVODNE ODREDBE

Predmet, cilj, primena i pojmovi

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se oblast tržišnog nadzora koju vrše nadležni organi tržišnog nadzora u propisanom delokrugu, opšta pravila za sprovođenje aktivnosti i preduzimanje mera tržišnog nadzora, saradnja organa tržišnog nadzora i carinskog organa, razmena informacija i komunikacija sa zainteresovanim stranama, opšta načela za primenu znaka usaglašenosti, planiranje i praćenje aktivnosti tržišnog nadzora i koordinacija u toj oblasti.

Cilj

Član 2.

Cilj ovog zakona je da se obezbedi korišćenje proizvoda koji ispunjavaju zahteve u pogledu bezbednosti i zaštite života i zdravlja ljudi, zaštite potrošača, zaštite imovine, životne sredine, zdravlja i bezbednosti na radu i drugih aspekata javnog interesa, kao i da se omogući slobodan promet robe bez nepotrebnih ograničenja.

Primena

Član 3.

Ovaj zakon primenjuje se na proizvode obuhvaćene sledećim propisima, osim ako ti propisi sadrže odredbe kojima se uređuje sprovođenje aktivnosti i preduzimanje mera tržišnog nadzora sa istim ciljem, i to:

1) tehničkim propisima donetim na osnovu zakona kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, harmonizovanim sa propisima Evropske unije;

2) posebnim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona, kojima se uređuju zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, a koji su harmonizovani sa odgovarajućim propisima Evropske unije i drugim propisima kojima se uređuju tehnički i drugi zahtevi za proizvode, način rukovanja i upotrebe proizvoda prema njihovoj nameni i način održavanja.

Primena ovog zakona ne isključuje primenu drugih, konkretnijih mera propisanih zakonom kojim se uređuje opšta bezbednost proizvoda, odnosno propisa kojima se uređuje inspeksijski nadzor u odgovarajućoj oblasti.

Shodna primena drugih zakona

Član 4.

Na pitanja postupka tržišnog nadzora koja nisu posebno uređena ovim zakonom i propisima iz člana 3. ovog zakona, shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravi postupak i odgovarajuće odredbe

zakona kojima se uređuje položaj organa državne uprave, organizacija i regulatornih tela.

Pojmovi

Član 5.

Pojedini izrazi u smislu ovog zakona imaju sledeće značenje:

1) *tržišni nadzor* jesu aktivnosti koje sprovede i mere koje preduzimaju organi tržišnog nadzora da bi se obezbedila usaglašenost proizvoda sa zahtevima koji su uređeni propisima iz člana 3. ovog zakona i da bi se osiguralo da proizvodi ne ugrožavaju zdravlje, bezbednost i druge aspekte zaštite javnog interesa;

2) *harmonizovani propisi Evropske unije* jesu propisi kojima se usklađuju uslovi za trgovinu proizvodima;

3) *proizvod* jeste supstanca, smeša, odnosno preparat ili roba izrađena u proizvodnom procesu, izuzev hrane, hrane za životinje, živih biljaka i životinja, proizvoda humanog porekla i proizvoda od biljaka koji se odnose na njihovu buduću reprodukciju;

4) *isporuka na tržište* jeste svako dostavljanje proizvoda za distribuciju, potrošnju ili korišćenje na tržištu Republike Srbije u okviru obavljanja privredne delatnosti, sa ili bez naknade;

5) *stavljanje na tržište* jeste prva isporuka proizvoda na tržište Republike Srbije;

6) *proizvođač* jeste svako fizičko ili pravno lice koje izrađuje proizvod ili za koga se proizvod projektuje (dizajnira) ili izrađuje, odnosno trguje tim proizvodom pod svojim imenom ili žigom;

7) *zastupnik* jeste svako fizičko ili pravno lice registrovano u Republici Srbiji koje je dobilo pismeno ovlašćenje od proizvođača da u njegovo ime obavlja njegove obaveze shodno propisima;

8) *uvoznik* jeste svako fizičko ili pravno lice registrovano u Republici Srbiji, koje stavlja na tržište proizvod iz druge zemlje;

9) *distributer* jeste svako pravno ili fizičko lice u lancu isporuke koje nije ni proizvođač niti uvoznik, a koje proizvod isporučuje na tržište;

10) *organ tržišnog nadzora* jeste organ državne uprave nadležan za vršenje tržišnog nadzora na teritoriji Republike Srbije, i to ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede; ministarstvo nadležno za životnu sredinu, rudarstvo, građevinarstvo i prostorno planiranje; ministarstvo nadležno za poslove rada; ministarstvo nadležno za poslove zdravlja; ministarstvo nadležno za infrastrukturu i energetiku; ministarstvo nadležno za poslove telekomunikacija; ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove; ministarstvo nadležno za metrologiju, kao i drugi organ, organizacija odnosno nezavisno regulatorno telo koje sprovodi aktivnosti, odnosno preduzima mere tržišnog nadzora;

11) *privredni subjekt* jeste proizvođač, uvoznik, zastupnik, distributer;

12) *stavljanje robe u slobodan promet* jeste postupak u skladu sa zakonom koji uređuje carinski postupak;

13) *povlačenje* jeste svaka mera koja ima za cilj da spreči da se proizvod u lancu isporuke isporuči na tržištu;

14) *opoziv* jeste svaka mera koja ima za cilj da postigne vraćanje proizvoda koji je već isporučen krajnjem korisniku;

15) *carinski organ* jeste organ nadležan za preduzimanje skupa mera u cilju primene carinskih i drugih propisa na robu koja podleže carinskom nadzoru;

16) *ulazak na tržište* jeste stavljanje na tržište Republike Srbije proizvoda iz drugih zemalja;

17) *puštanje u slobodan promet* jeste aktivnost koju u smislu ovog zakona sprovodi carinski organ u postupku stavljanja robe u slobodan promet.

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu, a čije značenje nije uređeno stavom 1. ovog člana, imaju značenje u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšta bezbednost proizvoda, zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i usaglašenost proizvoda, zakonom kojim se uređuje standardizacija, zakonom kojim se uređuje akreditacija, zakonom kojim se uređuje metrologija, kao i drugim propisima iz člana 3. ovog zakona.

II. OBLAST TRŽIŠNOG NADZORA

Organi tržišnog nadzora i oblast tog nadzora

Član 6.

U oblastima tržišnog nadzora koje se odnose na zahteve za usaglašenost proizvoda sa propisanim zahtevima i rizike koje ti proizvodi mogu predstavljati za zdravlje i bezbednost korisnika i druge aspekte javnog interesa uređene propisima iz člana 3. ovog zakona, nadležni organ tržišnog nadzora sprovodi aktivnosti, odnosno preduzima mere u skladu sa tim propisima i opštim pravilima tržišnog nadzora koja se uređuju ovim zakonom, u okviru delokruga tog organa, u odgovarajućem obimu u skladu sa programom tržišnog nadzora, a u saradnji sa drugim nadležnim organima, uključujući odgovarajuće aspekte tog nadzora koji se obavljaju u:

1) ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede:

(1) preko tržišnih inspektora, za:

- električnu opremu namenjenu za upotrebu u određenim granicama napona,
- jednostavne posude pod pritiskom,
- građevinske proizvode,
- elektromagnetsku kompatibilnost za proizvode,
- opremu za ličnu zaštitu,
- kućne aparate na gas,
- toplovodne kotlove na tečna ili gasovita goriva,
- naftu i derivate nafte, biogoriva i komprimovani prirodni gas,
- mašine,
- liftove,
- radiokomunikacionu i telekomunikacionu terminalnu opremu,
- motorna i priključna vozila, opremu i delove za ta vozila,
- hemikalije i biocidne proizvode u skladu sa posebnim propisima,
- tekstil, tekstilne proizvode i obuću,
- kristal staklo;

(2) preko veterinarskih inspektora za medicinske uređaje i medicinska sredstva u veterini;

(3) preko tržišnih, poljoprivrednih, veterinarskih, fitosanitarnih inspektora, odnosno posebnih organa u sastavu ministarstva, za druge proizvode i specifične vrste rizika koje ti proizvodi predstavljaju za zdravlje i bezbednost u delokrugu tih inspekcija i organa u sastavu ministarstva;

2) ministarstvu nadležnom za životnu sredinu, rudarstvo, građevinarstvo i prostorno planiranje:

(1) preko inspektora za zaštitu životne sredine, za:

- proizvode sa aspekta rizika od zagađenja, štetnih emisija, buke i drugih vrsta rizika u delokrugu te inspekcije,
- hemikalije i biocidne proizvode;

(2) preko građevinskih inspektora, za materijale, opremu i instalacije pri ugradnji;

(3) preko rudarsko geoloških inspektora, za opremu i zaštitne sisteme za korišćenje u potencijalno eksplozivnoj sredini;

3) ministarstvu nadležnom za poslove rada, preko inspektora rada, za:

(1) opremu za ličnu zaštitu u upotrebi na radu,

(2) mašine u upotrebi na radu,

(3) liftove u upotrebi u objektima namenjenim za radne i pomoćne prostorije;

4) ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja:

(1) preko inspektora za lekove i medicinska sredstva, za:

- medicinske uređaje i medicinska sredstva,
- in vitro dijagnostička medicinska sredstva;

(2) preko sanitarnih inspektora, za:

- igračke,
- kozmetičke proizvode,
- hemikalije i biocidne proizvode,
- druge proizvode, hemijske i druge specifične vrste rizika u delokrugu ovog ministarstva;

5) ministarstvu nadležnom za infrastrukturu i energetiku:

(1) preko inspektora za opremu pod pritiskom, za:

- jednostavnu opremu pod pritiskom,
- toplovodne kotlove na tečna ili gasovita goriva,
- opremu pod pritiskom;

(2) preko inspektora za železnički saobraćaj, za žičare za prevoz ljudi;

(3) preko inspektora za bezbednost plovila, za plovila za rekreaciju;

(4) druge proizvode sa aspekta rizika iz delokruga tog ministarstva;

6) ministarstvu nadležnom za poslove telekomunikacija, preko inspekcije za elektronske komunikacije, za radiokomunikacionu i telekomunikacionu terminalnu opremu;

7) ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, preko posebnih organa u sastavu tog ministarstva i protivpožarnih inspektora, za:

- (1) eksplozive za civilnu upotrebu,
- (2) proizvode sa aspekta rizika od požara i drugih vrsta rizika u delokrugu tog ministarstva;

8) ministarstvu nadležnom za metrologiju, preko Direkcije za mere i dragocene metala, za:

- (1) merila,
- (2) prethodno upakovane proizvode,
- (3) predmete od dragocenih metala;

9) Agencija za bezbednost saobraćaja, za motorna i priključna vozila, opremu i delove za ta vozila, sa aspekta rizika iz delokruga te agencije;

10) drugim organima, organizacijama, odnosno nezavisnim regulatornim telima koja sprovode aktivnosti, odnosno preduzimaju mere tržišnog nadzora u svom delokrugu.

III. OPŠTA PRAVILA TRŽIŠNOG NADZORA

Opšti zahtevi i program tržišnog nadzora

Član 7.

Tržišnim nadzorom obezbeđuje se da proizvodi koji, i pored toga što su pravilno instalirani i održavani i što se koriste, u skladu sa njihovom namenom i pod predvidivim uslovima, mogu da ugroze zdravlje i bezbednost korisnika ili koji na neki drugi način ne ispunjavaju propisane zahteve, budu opozvani, povučeni ili da budu primenjene druge mere ograničenja, u skladu sa zakonom i da javnost i nadležni organi budu o tome obavešteni.

Odredba stava 1. ovog člana primenjuje se i na proizvode, koji su sklopljeni ili proizvedeni za sopstvene potrebe proizvođača, u skladu sa propisima iz člana 3. ovog zakona.

Organi tržišnog nadzora, u okviru svojih godišnjih programa tržišnog nadzora i opšteg programa tržišnog nadzora, obezbeđuju mogućnost preduzimanja efikasnih mera tržišnog nadzora, u skladu sa zakonom i drugim propisima, kao i praćenje efekata tih mera i rezultata programskih aktivnosti.

Obaveza informisanja

Član 8.

Organi tržišnog nadzora obaveštavaju ministarstvo nadležno za poslove trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo) o oblastima nadzora za koje su nadležni.

Ministarstvo obezbeđuje da javnost bude obaveštena o postojanju, oblasti nadzora i identitetu ograna tržišnog nadzora, i kako se može stupiti u kontakt sa tim organima.

Obaveze organa tržišnog nadzora

Član 9.

Organi tržišnog nadzora dužni su da međusobno sarađuju uz primenu odgovarajućih mehanizama komunikacije i koordinacije u skladu sa ovim zakonom.

U okviru svoje nadležnosti, organi tržišnog nadzora:

- 1) razmatraju i postupaju po pritužbama i pripremaju izveštaje o pitanjima u vezi sa rizicima koji proističu iz proizvoda na koje se ovaj zakon odnosi;
- 2) nadziru nesreće i oštećenja zdravlja za koje se sumnja da su izazvane tim proizvodima;
- 3) proveravaju preduzimanje korektivnih radnji;
- 4) prate naučna i tehnička saznanja u vezi sa bezbednošću proizvoda.

Organi tržišnog nadzora vrše svoja ovlašćenja u skladu sa načelom srazmernosti.

Organi tržišnog nadzora izrađuju, donose i sprovode svoj godišnji program tržišnog nadzora u skladu sa opštim programom tržišnog nadzora, obuhvatajući specifične sektore, odnosno proizvode i grupe proizvoda, u kojima vrše tržišni nadzor i o tome obaveštavaju druge organe tržišnog nadzora i čine ih dostupnim javnosti, putem elektronske komunikacije, na svojim veb stranicama, a kada je to prikladno i drugim sredstvima.

Organi tržišnog nadzora najmanje jednom godišnje ocenjuju rezultate sprovedenih aktivnosti i preduzetih mera tržišnog nadzora, a u slučaju izmene propisa, po potrebi, periodično preispituju i ažuriraju godišnji program tržišnog nadzora i o tome obaveštavaju druge nadležne organe i javnost putem elektronskih komunikacija, na veb stranici i drugim sredstvima, kada je to prikladno.

Mere tržišnog nadzora

Član 10.

Organi tržišnog nadzora vrše odgovarajuće provere karakteristika proizvoda u odgovarajućem obimu, proverom dokumenata, a kada je to potrebno vrše, odnosno zahtevaju fizičke i laboratorijske provere, na osnovu adekvatnih uzoraka, uzimajući u obzir uspostavljena načela ocenjivanja rizika, pritužbe i druge informacije.

Organi tržišnog nadzora imaju pravo da zahtevaju od privrednih subjekata da im učine dostupnom dokumentaciju i informacije koje su im potrebne radi izvršenja aktivnosti, a kada i gde je to opravdano, ulazak u poslovne prostorije privrednih subjekata i uzimanje potrebnih uzoraka proizvoda.

Ako je to potrebno, organi tržišnog nadzora mogu da odrede uništenje proizvoda koji predstavljaju ozbiljan rizik ili da odrede način na koji će se ti proizvodi učiniti neupotrebljivim.

Organi tržišnog nadzora imaju pravo da od privrednog subjekta zahtevaju da im stavi na uvid izveštaj o ispitivanju, odnosno ispravu o usaglašenosti izdatu od strane imenovanog, ovlašćenog, akreditovanog ili drugog tela za ocenjivanje usaglašenosti, u skladu sa posebnim propisom, kojom se potvrđuje usaglašenost, a u slučaju kada privredni subjekt ima izveštaj o ispitivanju ili ispravu o usaglašenosti koju je izdalo imenovano, ovlašćeno, akreditovano ili drugo telo za ocenjivanje usaglašenosti gde se posebnim propisima ne zahteva taj izveštaj ili ta isprava, organ tržišnog nadzora će to uzeti u obzir prilikom provere karakteristika proizvoda.

Organi tržišnog nadzora preduzimaju odgovarajuće mere kako bi u najkraćem roku obavestili korisnike na celoj teritoriji tokom odgovarajućeg vremenskog perioda o potencijalnim rizicima koje su identifikovali u vezi sa proizvodom u cilju smanjenja rizika od povrede ili druge štete.

Organi tržišnog nadzora sarađuju sa privrednim subjektima u radnjama kojima se sprečavaju ili smanjuju rizici izazvani proizvodima koje su ti privredni subjekti isporučili.

Ukoliko organ tržišnog nadzora odredi povlačenje, odnosno opoziv proizvod koji je proizveden u državi članici Evropske unije, može o tome obavestiti odgovarajućeg privrednog subjekta na adresi navedenoj na proizvodu ili u dokumentaciji koja prati taj proizvod.

Troškove provere i ispitivanja usaglašenosti proizvoda, kao i druge troškove koji nastanu u postupku preduzimanja mera tržišnog nadzora iz delokruga nadležnih organa tržišnog nadzora, snosi privredni subjekt, ako se utvrdi da proizvod nije usaglašen sa propisanim zahtevima.

Obim provera i ispitivanja usaglašenosti proizvoda utvrđuje se godišnjim programom tržišnog nadzora.

Objektivnost u vršenju dužnosti tržišnog nadzora

Član 11.

Organi tržišnog nadzora vrše svoje dužnosti nezavisno, nepristrasno i objektivno.

Poverljivost, zaštita poslovne tajne i podataka o ličnosti

Član 12.

Da bi se zaštitila poslovna tajna ili podaci o ličnosti, organi tržišnog nadzora se pridržavaju pravila poverljivosti shodno propisima koji uređuju poslovnu tajnu i zaštitu podataka o ličnosti, pod uslovom da se sve relevantne informacije učine dostupnim javnosti u punoj meri neophodnoj da se zaštite interesi korisnika, u smislu ovog zakona.

Proizvodi koji predstavljaju ozbiljan rizik

Član 13.

Organi tržišnog nadzora su dužni da sprovedu aktivnosti i preduzmu mere u skladu sa zakonom da bi obezbedili da proizvodi koji predstavljaju ozbiljan rizik, uključujući ozbiljan rizik čije posledice nisu trenutne i koje zahtevaju hitno postupanje, budu opozvani od korisnika, povučeni sa tržišta, odnosno da se zabrani njihova isporuka na tržište i da o tome, bez odlaganja, bude obavešteno Ministarstvo sistemom brze razmene informacija, u skladu sa članom 15. ovog zakona.

O merama iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo obaveštava Evropsku komisiju.

Mera tržišnog nadzora koju organi tržišnog nadzora određuju u slučaju kada proizvod predstavlja ozbiljan rizik zasniva se na odgovarajućoj proceni rizika koja uzima u obzir prirodu potencijalne opasnosti i verovatnoću da će do nje doći.

Mogućnost postizanja viših nivoa bezbednosti ili dostupnost drugih proizvoda koji predstavljaju manji stepen rizika ne može da bude osnov da se smatra da proizvod predstavlja ozbiljan rizik.

Restriktivne mere

Član 14.

Organi tržišnog nadzora, odlučuju o preduzimanju mere zabrane stavljanja proizvoda na tržište ili ograničenju isporuke proizvoda na tržište, određuju preduzimanje mere povlačenja proizvoda sa tržišta, odnosno opoziv od korisnika, primenom načela srazmernosti mere u skladu sa zakonom.

Organi tržišnog nadzora su dužni da, u odluci iz stava 1. ovog člana, navedu pravni osnov za preduzimanje te mere u skladu sa ovim zakonom, odnosno u skladu sa propisom iz člana 3. ovog zakona i da o tome bez odlaganja-obaveste privredni subjekt, dostavom te odluke u odgovarajućoj formi tog akta kojim je odlučeno o preduzimanju mere, sa obrazloženjem i poukom o pravnom sredstvu kojim se može osporavati zakonitost te odluke, osnovanost razloga za preduzimanje mere i drugi razlozi za osporavanje preduzete mere.

Protiv odluke kojom se, na osnovu ovog zakona, odlučuje o preduzimanju mere, odnosno određuje preduzimanje mere iz stava 1. ovog zakona, privredni subjekt koji ima obavezu izvršenja mere, može osporavati zakonitost i osnovanost te mere žalbom koju podnosi nadležnom drugostepenom organu u roku od osam dana od dana prijema odluke.

Žalba protiv odluke kojom se odlučuje o preduzimanju mere iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje mere.

Nadležni drugostepeni organ iz stava 3. ovog člana jeste organ koji je u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast tržišnog nadzora, određen kao drugostepeni organ.

U postupku pre donošenja odluke o preduzimanju mere iz stava 1. ovog člana, organ tržišnog nadzora je dužan da privrednom subjektu omogući da se izjasni o svim bitnim pitanjima od kojih zavisi donošenje odluke.

Ako ne postoje razlozi zasnovani na potrebi preduzimanja mere iz stava 1. ovog člana u kraćem roku, odnosno kada propisima iz člana 3. ovog zakona nije uređen kraći rok za postupanje koji se opravdava razlozima zaštite javnog interesa, organ tržišnog nadzora će omogućiti privrednom subjektu da se izjasni u primerenom roku koji ne može biti kraći od 10 dana, niti duži od 15 dana.

Izuzetno, kada to nije moguće zbog hitne prirode mere, kada postoje opravdani zdravstveni ili bezbednosni razlozi, odnosno drugi opravdani razlozi zasnovani na odgovarajućem aspektu javnog interesa, u skladu sa propisima iz člana 3. ovog zakona, organ tržišnog nadzora može doneti odluku o preduzimanju mere iz stava 1. ovog člana i pre izjašnjenja privrednog subjekta.

Ako je odluka o preduzimanju mere iz stava 1. ovog člana doneta pre izjašnjenja privrednog subjekta, organ tržišnog nadzora je dužan da privrednom subjektu da mogućnost da se izjasni čim to bude moguće i odredi rok za izjašnjenje koji ne može biti duži od 15 dana od dana dostavljanja poziva za izjašnjenje, nakon čega se preduzeta mera odmah preispituje po opštim pravilima koja se odnose na postupanje prvostepenog organa po žalbi, ako je izjašnjenje dostavljeno u žalbenom roku, odnosno po pravilima za ponavljanje postupka ako je izjašnjenje dostavljeno u određenom roku koji je duži od zakonskog roka za žalbu.

Svaka mera iz stava 1. ovog člana se može izmeniti po zahtevu privrednog subjekta, ako taj privredni subjekat dokaže da je preduzeo efektivne radnje na osnovu kojih je neophodno doneti novu odluku kojom se zamenjuje prethodna odluka o preduzimanju mere.

Protiv odluke kojom prvostepeni organ menja ranije donetu odluku o preduzimanju mere u smislu st. 9. i 10. ovog člana, dozvoljena je žalba koju može podneti privredni subjekt na koga se odluka odnosi, nadležnom drugostepenom organu u skladu sa stavom 5. ovog člana, u roku od osam dana od dana prijema te odluke.

Razmena informacija-sistem brze razmene informacija (RAPEX)

Član 15.

Ako organi tržišnog nadzora preduzimaju ili nameravaju da preduzmu meru shodno članu 13. ovog zakona i smatraju da su razlozi za preduzimanje mere ili njeni efekti van teritorije Republike Srbije, Ministarstvo će odmah obavestiti Evropsku komisiju, u skladu sa stavom 4. ovog člana, kao i o izmenama ili ukidanju te mere.

Ako je proizvod koji predstavlja ozbiljan rizik isporučen na tržište, Ministarstvo će obavestiti Evropsku komisiju o svim dobrovoljnim merama koje je privredni subjekt preduzeo i o kojima je izvestio Ministarstvo.

Obaveštenje iz st. 1. i 2. ovog člana sadrži sve raspoložive podatke za identifikaciju proizvoda, poreklo i lanac isporuke proizvoda, povezanim rizikom, prirodom i trajanjem mere koja je preduzeta i eventualnim dobrovoljnim merama koje su preduzeli privredni subjekti.

Radi primene st. 1-3. ovog člana, odnosno usklađivanja aktivnosti organa tržišnog nadzora i objedinjavanja podataka o merama tog nadzora koriste se baze podataka o radu organa tržišnog nadzora i sistem brze razmene informacija propisan zakonom kojim se uređuje opšta bezbednost proizvoda.

Način korišćenja baza podataka o radu organa tržišnog nadzora, za potrebe sistema brze razmene informacija koji je propisan zakonom kojim se uređuje opšta bezbednost proizvoda i za potrebe razvoja i održavanja sistema informacijske podrške, urediće se uputstvom koje donosi Ministarstvo.

Opšti sistem informacijske podrške

Član 16.

Ministarstvo razvija i održava opšti sistem za arhiviranje i razmenu informacija, koristeći elektronska sredstva, za pitanja koja se odnose na aktivnosti tržišnog nadzora, programe i informacije u vezi sa neusaglašenostima proizvoda sa propisanim zahtevima, koji na odgovarajući način podržava obaveštenja i informacije koje se prenose shodno čl. 13. i 15. ovog zakona.

Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji informacije kojima raspolaže, a koje nisu već pribavljene na osnovu člana 15. ovog zakona o proizvodima koji predstavljaju rizik, a posebno o prepoznavanju rizika, rezultatima izvršenih ispitivanja, privremenim restriktivnim merama koje su preduzete, ostvarenom kontaktu sa privrednim subjektima na koje se te mere odnose, kao i o razlozima za preduzimanje mere ili o razlozima zbog kojih mera nije preduzeta.

U pogledu sadržaja informacija obezbeđuje se zaštita podataka, koja ne sme da spreči prosleđivanje informacija organima tržišnog nadzora, koje su od značaja za efikasno sprovođenje aktivnosti i preduzimanje mera tržišnog nadzora.

**Principi saradnje Republike Srbije u oblasti tržišnog nadzora sa
državama članicama Evropske unije i drugim državama i sa
Evropskom komisijom**

Član 17.

Organi tržišnog nadzora obezbeđuju efikasnu saradnju i razmenu informacija u vezi sa programima tržišnog nadzora i svim pitanjima u vezi sa proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik, sa organima tržišnog nadzora država članica Evropske unije, kao i sa Evropskom komisijom i odgovarajućim telima Evropske unije.

U cilju efikasnije saradnje i razmene informacije iz stava 1. ovog člana, organi tržišnog nadzora pružaju pomoć organima tržišnog nadzora država članica Evropske unije, u odgovarajućem obimu dostavljajući informacije i dokumentaciju, sprovodeći odgovarajuće provere ili druge odgovarajuće radnje ili učestvovanjem u proverama koje su pokrenule te države.

Svaka informacija iz st. 1. i 2. ovog člana, o kojoj se izveštava ili koja se prijavljuje organima tržišnog nadzora drugih država, kao i svaka informacija o nalazima, sprovedenim radnjama i preduzetim merama koja se dostavlja Evropskoj komisiji, obavezno uključuje i informacije koje su dobijene od privrednih subjekata shodno članu 14. ovog zakona i koje su obezbeđene na drugi način, a na svakoj narednoj informaciji mora biti jasno naznačeno da se odnosi na već dostavljenu informaciju.

Organi tržišnog nadzora mogu da sarađuju sa nadležnim organima država članica Evropske unije, drugih država, Evropskom komisijom i odgovarajućim telima Evropske unije u pogledu razvoja, organizacije i ustanovljenja programa obuke, razmene iskustava, informacija i najbolje prakse i drugim aktivnostima koje olakšavaju pristup evropskim standardima u oblasti tržišnog nadzora.

IV. KONTROLA PROIZVODA KOJI ULAZE NA TRŽIŠTE

Opšta pravila za kontrolu proizvoda koji ulaze na tržište

Član 18.

Carinski organ u saradnji sa organom tržišnog nadzora, sprovodi kontrolu proizvoda koji ulaze na tržište Republike Srbije, u okviru ovlašćenja u skladu sa zakonom, koju primenjuje u odgovarajućem obimu u odnosu na određeni proizvod, a koji predstavlja visok nivo rizika za zdravlje i bezbednost korisnika i druge vidove javnog interesa, zbog čega postoji potreba preduzimanja efikasnih mera pre nego što taj proizvod uđe na tržište Republike Srbije.

Na osnovu informacija o proizvodu, proceni rizika, stepenu rizika i verovatnoći nastupanja štetnih posledica izazvanih tim rizikom i drugih informacija dobijenih od organa tržišnog nadzora, carinski organ je dužan da vrši pregled proizvoda u odgovarajućem obimu i u skladu sa principima iz stava 1. ovog člana, pre nego što se taj proizvod pusti u slobodan promet i da u vršenju tih dužnosti sarađuje sa organima tržišnog nadzora i razmenjuje informacije koje su od značaja za obavljanje tog nadzora.

U skladu sa principima iz st. 1. i 2. ovog člana, carinski organ je dužan da prekine carinski postupak i zadrži puštanje proizvoda u slobodan promet kada proverama iz stava 2. ovog člana dođe do sledećih nalaza:

1) da proizvod pokazuje karakteristike zbog kojih se osnovano veruje da, pod uslovom da se pravilno instalira, održava i koristi, predstavlja ozbiljan rizik po

zdravlje, bezbednost, životnu sredinu ili drugi aspekt javnog interesa u smislu člana 2. ovog zakona;

2) da proizvod ne prati pisana niti elektronska dokumentacija, odnosno da ista nije u skladu sa propisima iz člana 3. ovog zakona ili nije označen propisanim znakom usaglašenosti u skladu sa tim propisima;

3) da je na proizvod stavljen znak usaglašenosti na pogrešan ili obmanjujući način.

U slučaju iz stava 3. tač. 1) - 3) ovog člana, carinski organ o tome odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od ulaska proizvoda na carinsko područje Republike Srbije, obaveštava organ tržišnog nadzora.

Ako se odredbe st. 3. i 4. ovog člana odnose na kvarljive proizvode, carinski organ će nastojati da, ukoliko je to moguće obezbedi da svi zahtevi koje odredi u vezi sa skladištenjem proizvoda ili parkiranjem vozila koja se koriste za prevoz, budu odgovarajuća za potrebe očuvanja tih proizvoda.

Puštanje proizvoda u slobodan promet

Član 19.

Proizvod čije je puštanje zadržao carinski organ u smislu člana 18. ovog zakona, pušta se u slobodan promet ako, u roku od tri radna dana posle zadržavanja puštanja, carinski organ ne bude pismeno obavešten, odnosno putem ustanovljenih sistema za brzu razmenu informacija, o bilo kojoj radnji koju je preduzeo organ tržišnog nadzora i pod uslovom da su ispunjeni svi drugi zahtevi i formalnosti u vezi sa tim puštanjem.

Ako organ tržišnog nadzora utvrdi da proizvod naveden u obaveštenju dobijenom od carinskog organa u smislu člana 18. ovog zakona, ne predstavlja ozbiljan rizik za zdravlje i bezbednost ili se ne može smatrati da nije usaglašen sa propisima iz člana 3. ovog zakona, carinski organ pušta proizvod u slobodan promet, pod uslovom da su ispunjeni svi drugi zahtevi i formalnosti u carinskom postupku.

Nacionalne mere

Član 20.

Ako organ tržišnog nadzora utvrdi da proizvod iz člana 18. ovog zakona predstavlja ozbiljan rizik, preduzeće meru iz člana 14. ovog zakona kojom se zabranjuje stavljanje opasnog proizvoda na tržište i tražiće da carinski organ, na fakturi koja prati proizvod i na svakom drugom odgovarajućem pratećem dokumentu ili u sistemu za elektronsku obradu podataka (ukoliko se obrada tih podataka vodi elektronski), sačini zabeležku sledeće sadržine: „OPASAN PROIZVOD - PUŠTANJE U SLOBODAN PROMET NIJE ODOBRENO - Zakon o tržišnom nadzoru („Službeni glasnik RS”, broj __/____)“.

Ako organ tržišnog nadzora utvrdi da proizvod nije u skladu sa propisima iz člana 3. ovog zakona, preduzeće odgovarajuće radnje, koje mogu, ako je potrebno, preduzeti i mere iz člana 14. ovog zakona kojom se zabranjuje stavljanje neusaglašenog proizvoda na tržište.

Ako je stavljanje proizvoda na tržište zabranjeno u smislu stava 2. ovog člana, organ tržišnog nadzora će zahtevati od carinskog organa da, na fakturi koja prati proizvod i na svakom drugom odgovarajućem pratećem dokumentu ili u sistemu za elektronsku obradu podataka (ukoliko se obrada podataka vodi elektronski), sačini zabeležku sledeće sadržine: „PROIZVOD NIJE USAGLAŠEN - PUŠTANJE U

SLOBODAN PROMET NIJE ODOBRENO - Zakon o tržišnom nadzoru („Službeni glasnik RS”, broj ____/____)”.

U slučaju kada je organ tržišnog nadzora preduzeo meru zabrane stavljanja na tržište opasnog, odnosno neusaglašenog proizvoda u skladu sa st. 1. do 3. ovog člana, carinski organ neće odobriti puštanje tog proizvoda u slobodan promet, o čemu će sačiniti zabeležku iz st. 1. i 3. ovog člana.

Ako proizvod bude naknadno prijavljen za drugi carinski postupak koji je drugačiji od postupka stavljanja robe u slobodan promet i ako organ tržišnog nadzora ne prigovori, zabeležka iz st. 1. i 3. ovog člana pod istim uslovima, sačinjava se na dokumentima koje se koriste u tom postupku.

Organ tržišnog nadzora, odnosno carinski organ može da odredi uništenje ili drugi način na koji će se proizvod, koji predstavlja ozbiljan rizik učiniti neupotrebljivim, ako je to potrebno i ako se primenjuje u smislu načela srazmernosti mere, u skladu sa zakonom.

Organ tržišnog nadzora dostavlja carinskom organu informacije o proizvodima kod kojih je identifikovan ozbiljan rizik ili neusaglašenost u smislu st. 1 - 3. ovog člana.

Primena pravila za kontrolu proizvoda koji ulaze na tržište

Član 21.

Odredbe čl. 18 - 20. ovog zakona se primenjuju na proizvode koji su obuhvaćeni propisima iz člana 3. ovog zakona u meri u kojoj ti propisi ne sadrže posebne odredbe koje se odnose na kontrolu proizvoda koji ulaze na tržište Republike Srbije.

Efikasnost saradnje između carinskog organa i organa tržišnog nadzora

Član 22.

Za potrebe efikasnog ostvarivanja saradnje u smislu člana 18. ovog zakona, carinski organ i organ tržišnog nadzora mogu zaključiti sporazum o saradnji, s tim što nepostojanje formalnog sporazuma, kao ni odredbe zaključenog sporazuma, ne isključuju propisanu obavezu saradnje u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima, uključujući propise koji uređuju način uspostavljanja i rada sistema brze razmene informacija o opasnim proizvodima.

V. ZNAK USAGLAŠENOSTI

Opšta načela za označavanje proizvoda znakom usaglašenosti

Član 23.

Pre stavljanja na tržište ili upotrebu, proizvod koji je usaglašen sa zahtevima tehničkog propisa označava se odgovarajućim znakom usaglašenosti, ako je to utvrđeno tehničkim propisom.

Zabranjeno je stavljati na proizvod pored znaka usaglašenosti koji je utvrđen tehničkim propisom ili samostalno, drugi znak, simbol, natpis ili drugu oznaku koji bi mogli dovesti u zabludu potrošača ili drugog korisnika u pogledu značenja, odnosno oblika propisanog znaka usaglašenosti.

Pored znaka usaglašenosti iz stava 1. ovog člana, na proizvod je dozvoljeno stavljati druge znakove, osim znakova iz stava 2. ovog člana, ako se time ne ugrožava vidljivost, čitljivost, odnosno značenje propisanog znaka usaglašenosti.

Ako je jedan proizvod predmet više različitih tehničkih propisa kojima se, između ostalog, utvrđuje stavljanje znaka usaglašenosti, stavljeni znak usaglašenosti na proizvod označava da je taj proizvod usaglašen sa zahtevima svih tih propisa.

Pod neodgovarajućim označavanjem, smatra se:

- 1) stavljanje znaka usaglašenosti na proizvod za koji to nije propisano tehničkim propisom;
- 2) nestavljanje znaka usaglašenosti na proizvod za koji je obaveza stavljanja tog znaka propisana odgovarajućim tehničkim propisom;
- 3) stavljanje na proizvod simbola, natpisa ili druge oznake koja nije u skladu sa zakonom ili drugim propisom ili stavljanje drugog znaka koji nije propisani znak usaglašenosti.

Opšta načela za primenu znaka usaglašenosti

Član 24.

Znak usaglašenosti je oznaka kojom se potvrđuje da je proizvod, na koji je taj znak stavljen, usaglašen sa zahtevima iz svih odgovarajućih tehničkih propisa koji se odnose na taj proizvod.

Znak usaglašenosti jeste znak u skladu sa posebnim propisima.

Znak usaglašenosti, u skladu sa tehničkim propisom, stavlja proizvođač ili njegov zastupnik, a uvoznik ako je to utvrđeno tehničkim propisom.

Stavljanjem znaka usaglašenosti na proizvod proizvođač preuzima svu odgovornost za usaglašenost proizvoda sa zahtevima koji su uređeni tehničkim propisom.

Vlada bliže uređuje oblik, izgled, sadržinu i primenu znaka usaglašenosti, način sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaj isprave o usaglašenosti, kao i oblik, izgled i sadržaj znaka usaglašenosti.

Način stavljanja znaka usaglašenosti i njegovu upotrebu, bliže uređuje ministar nadležan za poslove ekonomije i regionalnog razvoja.

Obezbeđenje pravilnog sprovođenja propisanog režima

Član 25.

Organi tržišnog nadzora u saradnji sa carinskim organom obezbeđuju pravilno sprovođenje propisa koji uređuju znak usaglašenosti.

VI. KOORDINACIJA

Savet za bezbednost proizvoda

Član 26.

U cilju unapređenja koordinacije u oblasti tržišnog nadzora, Vlada obrazuje Savet za bezbednost proizvoda (u daljem tekstu: Savet).

Savet prati i analizira sprovođenje aktivnosti i preduzimanje mera tržišnog nadzora i efekata tih aktivnosti i mera, daje mišljenje i preporuke koje se odnose na

sprovođenje propisa iz člana 3. ovog zakona, prati funkcionisanje mehanizama za komunikaciju i saradnju između organa tržišnog nadzora i između carinskog organa i organa tržišnog nadzora i drugih zainteresovanih strana, daje preporuke u cilju efikasne primene tih mehanizama, razmatra i daje mišljenje o izveštajima koji se odnose na postupanje po pritužbama u vezi sa rizicima koji proističu iz proizvoda na koje se odnosi ovaj zakon i drugi propisi iz člana 3. ovog zakona, kao i o nesrećama i oštećenjima zdravlja na koje se sumnja da su izazvani tim proizvodima, preduzimanju korektivnih mera i drugim pitanjima koje se odnose na obaveze organa tržišnog nadzora iz člana 9. ovog zakona i koordinira aktivnosti i mere tržišnog nadzora.

Savet čine:

- 1) dva predstavnika organa tržišnog nadzora iz člana 6. tačka 1) ovog zakon;
- 2) po jedan predstavnik iz svakog navedenog organa tržišnog nadzora u članu 6. tač. 2) - 7) i tač. 9) - 10) ovog zakona, koji je ovlašćen za sprovođenje aktivnosti, odnosno preduzimanje mera tržišnog nadzora;
- 3) jedan predstavnik Direkcije za mere i dragocene metale;
- 4) jedan predstavnik ministarstva nadležnog za zaštitu potrošača;
- 5) dva predstavnika carinskog organa;
- 6) jedan predstavnik ministarstva nadležnog za infrastrukturu kvaliteta;
- 7) jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poslove zdravlja;
- 8) jedan predstavnik ministarstva nadležnog za nauku i tehnologiju;
- 9) po jedan predstavnik Instituta za standardizaciju Srbije i Akreditacionog tela Srbije;
- 10) dva predstavnika Privredne komore Srbije;
- 11) dva predstavnika udruženja potrošača, odnosno saveza udruženja potrošača, koje je evidentirano u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu potrošača.

Opšti program tržišnog nadzora

Član 27.

Opšti program tržišnog nadzora donosi Vlada, za period od dve godine.

Opšti program iz stava 1. ovog člana predstavlja skup aktivnosti i mera tržišnog nadzora usmerenih prema ostvarenju opštih ciljeva koji se utvrđuju tim programom u skladu sa strateškim ciljevima u oblasti tržišnog nadzora.

Opšti program tržišnog nadzora sadrži indikatore uspešnosti i delotvornosti za praćenje rezultata ostvarenih sprovođenjem programskih aktivnosti, koji doprinose ostvarenju opštih ciljeva utvrđenih programom i strateških ciljeva u oblasti tržišnog nadzora, u određenom vremenskom periodu u okviru budžeta za realizaciju programskih aktivnosti.

Program iz stava 1. ovog člana objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usaglašavanje programa tržišnog nadzora

Član 28.

Organi tržišnog nadzora su u obavezi da donesu godišnje programe tržišnog nadzora u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Usaglašavanje godišnjih programa tržišnog nadzora sa opštim programom tržišnog nadzora izvršiće se u roku od 90 dana od dana donošenja opšteg programa.

Prateći propisi i druga akta

Član 29.

Vlada će odlukom o obrazovanju Saveta, imenovati predsednika, zamenika predsednika i članove Saveta u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vlada će doneti opšti program tržišnog nadzora do 31. decembra 2012. godine, za period od 2013. do 2014. godine.

Odložena primena

Član 30.

Odredbe člana 10. stav 7, člana 13. stav 2, člana 17. st. 1 - 3. ovog zakona primenjuju se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Odredbe člana 15. st. 1 - 3. i člana 16. stav 2. ovog zakona primenjuju se od dana pristupanja Republike Srbije sistemu RAPEX.

Do pristupanja Republike Srbije sistemu RAPEX, na razmenu informacija između organa tržišnog nadzora i carinskog organa u Republici Srbiji, primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na razmenu informacija između tih organa, odnosno odredbe zakona kojim se uređuje opšta bezbednost proizvoda.

Stupanje na snagu

Član 31.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.